

KARTA KURSU

Nazwa	Teoria i praktyka wychowania (I rok I st. II sem, niestacj.)	
Nazwa w j. ang.	Theory of education	
Koordynator	Dr hab. Andrzej Ryk, prof. UP	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Andrzej Ryk, prof. UP Dr Marta Krupska
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Wykazanie różnorodnych, interdyscyplinarnych powiązań teorii wychowania z naukami społecznymi oraz innymi szeroko pojętymi naukami o człowieku. Zapoznanie z podstawowymi prawidłowościami i mechanizmami rządzącymi rozwojem poglądów, przekonań, uczuć, wartości oraz postaw społeczno – moralnych człowieka. Zapoznanie i systematyzowanie wiedzy w kwestii nowoczesnych koncepcji pedagogicznych odnośnie metod, technik, zasad i środków wychowania, formułowania celów wychowania oraz prawidłowości procesu wychowania. Rozwijanie umiejętności stosowania ogólnych wskazań teorii pedagogicznej w rozwiązywaniu konkretnych problemów dydaktyczno – wychowawczych. Kształtowanie pożądanej postawy profesjonalnej wyrażającej się w dążeniu do stałego ulepszania procesu dydaktyczno – wychowawczego poprzez ciągłe uzupełnianie i pogłębianie wiedzy, autorefleksję i informację zwrotną.

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 - Zna terminologię używaną w teorii wychowania, rozumie jej źródła;	P6U_W
	W02 - Ma wiedzę na temat wychowania oraz jego filozoficznych, psychologicznych, społeczno-kulturowych podstaw;	P6U_W
	W03 - Zna podstawowe teorie dotyczące wychowania i rozumie różnorodne uwarunkowania tego procesu	P6U_W
	W04 – Zna normy, procedury i metodykę stosowaną w działalności wychowawczej.	P6U_W

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 – Posługuje się terminologią stosowaną w teorii wychowania i innych dyscyplinach pedagogicznych;	P6U_U
	U02 – Wykorzystuje wiedzę teoretyczną do wyjaśniania, przewidywania i organizowania procesów wychowania;	P6U_U
	U03 – Wykorzystuje wiedzę z zakresu teorii wychowania w podejmowanych aktywnościach;	P6U_U
	U04- Dobiera i stosuje odpowiednie metody działania w pracy, uwzględniają zasady etyczne	P6U_U

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 – Dokonuje samooceny swojej wiedzy i umiejętności i jest gotów do doskonalenia warsztatu pracy;	P6U_K
	K02 – Potrafi zachowywać się w sposób profesjonalny, etyczny;	P6U_K
	K03 – Potrafi wyznaczać i realizować cele, jest zdolny do pracy indywidualnej i grupowej;	P6U_K
	K04 – Szanuje i propaguje wiedzę z zakresu teorii wychowania oraz wykorzystuje ją w praktyce.	P6U_K

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin	20	20								X
40										

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład problemowy, dyskusja kierowana, burza mózgów, prezentacja multimedialna, projektowanie materiałów audio i video

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						X		X			X		
W02						X		X			X		
W03						X		X			X		
W04						X		X			X		
U01						X		X			X		
U02						X		X			X		
U03						X		X			X		
U04						X		X			X		
K01						X		X					
K02						X		X					
K03						X		X					
K04						X		X					

Kryteria oceny

Obecność, aktywność, praca zaliczeniowa w małych grupach: prezentacja na temat błędów wychowawczych, projekt *Wychowanie jako proces budowania nadziei w dziecku* – materiały przygotowane przez studentów w formie video lub e-booka.

Egzamin ustny: pięć pytań (jedno pytanie – jeden punkt).

	3 punkty – dst 4 punkty - db 5 punktów - bdb
--	--

Uwagi	Zajęcia prowadzone będą zdalnie lub stacjonarnie (w zależności od sytuacji epidemicznej)
-------	--

Treści merytoryczne:

WYKŁADY:

1. Teoria wychowania, jako dyscyplina pedagogiczna (funkcje i zadania teorii wychowania, miejsce teorii wśród innych dyscyplin pedagogicznych, współczesne dylematy teorii wychowania w Polsce)
2. Wybrane filozoficzne, psychologiczne i socjologiczne koncepcje człowieka – implikacje pedago
3. Wybrane problemy teorii osobowości. Czynniki i mechanizmy rozwoju człowieka. Problematyka prawidłowości i mechanizmów rządzących rozwojem postaw, poglądów, przekonań, uczuć
4. Edukacja, wychowanie, socjalizacja – zakresy pojęć. Istota i właściwości wychowania – 2godz.
5. Podmiotowość w wychowaniu (filozoficzne, socjologiczne i psychologiczne podstawy podmiotowości, uzasadnienia podmiotowości, warunki rozwoju podmiotowości wychowanka, elementy orientacji podmiotowej)
6. Cele wychowania (spory wokół istoty celów wychowania oraz źródeł ich stanowienia, ideał i wzór wychowania, klasyfikacje celów wychowania)
7. Wartości w wychowaniu (klasyfikacje, introcepcja, klasyfikacja wartości, wartości a dziedziny wychowania)
8. Czynniki warunkujące skuteczność wychowania (empatia, takt pedagogiczny, inne). Problematyka wrażliwości emocjonalnej
9. Rozwój moralny człowieka, fazy i etapy rozwoju moralnego a wychowanie. Problemy z wyborem wartości. Czynniki utrudniające wychowanie moralne

ĆWICZENIA:

1. Pojęcie wychowania i główne orientacje w teorii wychowania
2. Cechy i kompetencje wychowawcy/ facylitatora i wychowawcy społecznego. Zadania wychowawcy wspierającego rozwój wychowanka. Zasady wychowania
3. Proces wychowania i jego struktura – elementy procesu wychowania, ich funkcje, interakcja wychowawcza, zmiana wychowawcza, ogniwa procesu wychowania
4. Cele, zasady i formy wychowania
5. Metody wychowania - funkcje, klasyfikacja, istota metod
6. Błąd w wychowaniu. Pojęcie, źródła, istota i wskaźniki oraz konsekwencje
7. Samowychowanie – rozwój osobowości i praca nad charakterem

Wykaz literatury podstawowej

1. Kunowski S., Wartości w procesie wychowania, Kraków 2003
2. Nowak M., Teorie i koncepcje wychowania, Warszawa 2008
3. Papież J. (red.), Tożsamość teorii wychowania, Kraków 2011
4. Ryk A., Między teorią a praktyką wychowania, Kraków 2014
5. Speck O., Trudności wychowawcze. Być nauczycielem w czasie zmian społeczno – kulturowych, Gdańsk 2007.
6. Śliwerski B., Istota i przedmiot badań teorii wychowania, [w:] Pedagogika. Podręcznik akademicki T.2., Z. Kwieciński, B. Śliwerski, (red.), Warszawa 2003
7. Śliwerski B., O podstawowym pojęciu teorii wychowania, [w:] Tożsamość teorii wychowania, J. Papież (red.), Kraków 2011
8. Wróbel A. Problem intencjonalności działania wychowawczego, Łódź 2014
9. Tchorzewski A., Wstęp do teorii wychowania, Kraków 2016

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Bochno E., Rozmowa jako metoda oddziaływania wychowawczego, Kraków 2004
2. Campbell R., Aktywne wychowanie, Warszawa 2007
3. Dudzikowa M. Pomyśl siebie. Mini eseje dla wychowawcy klasy, Gdańsk 2007.
4. Gordon T., Wychowanie bez porażek w szkole, Warszawa 2004.
5. Gurycka A., Błąd w wychowaniu, Warszawa 1990.
6. Janowski A., Uczeń w teatrze życia szkolnego, Warszawa 1989..
7. Łobocki M., W poszukiwaniu skutecznych form wychowania, Warszawa 1990.
8. Łobocki M., Wychowania moralne w zarysie, Kraków 2002.
9. Mieszalski S., O przymusie i dyscyplinie w klasie szkolnej, Warszawa 1997.
10. Nowotniak J., Ukryty program szkolnej rzeczywistości, Szczecin 2002.
11. Śliwerski B., Teoretyczne i empiryczne podstawy samowychowania, Kraków 2010.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	25
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	35
Ogółem bilans czasu pracy		120
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4